

DASYS' uddannelsesråds anbefalinger for efter- og videreuddannelse af sygeplejersker

Introduktion

DASYS uddannelsesråds opgave er at bidrage til at indfri DASYS' vision for uddannelsesområdet. Således arbejder Uddannelsesrådet på proaktive og konstruktive måder for at synliggøre sygepleje, være meningsdannere, bidrage med viden og være samarbejdspartnere i det danske sundhedsvæsen i uddannelsesmæssige sammenhænge.

Uddannelse relateret til sygeplejefagets kernefaglighed, står centralt for Uddannelsesrådets indsatser. Særligt er der fokus på forskningsbaserede uddannelser, som styrker sygeplejefagets samlede udvikling og tilgodeser principper om livslang læring i sygepleje.

Den danske sygeplejerskeuddannelse er en generalistuddannelse på professionsbachelorniveau. Uddannelsen kvalificerer sygeplejersken til selvstændigt at kunne udføre, formidle og lede sygepleje og til at kunne indgå i et fagligt og tværfagligt samarbejde.

DASYS' Uddannelsesråd har gennem længere tid diskuteret, hvorledes samfundsudviklingen og borgernes ændrede krav påvirker og vil påvirke uddannelse af sygeplejersker på efter- og videreuddannelsesniveau. Uddannelsesrådet har derfor udarbejdet dette dokument, hvor rådets anbefalinger for efter- og videreuddannelse af sygeplejersker beskrives.

Samfundsudvikling

Samfundsudviklingen medfører ændringer i sundhedsvæsenet, som får betydning for både borgere, sundhedsvæsen og sundhedsprofessionelle (Vinge 2010). Vi må således forvente at:

- Ændret demografi medfører, at et stigende antal ældre medborgere må forventes at have behov for en sundhedsfaglig indsats
- Antallet af borgere med kroniske lidelser stiger og medfører mere komplekse forløb
- Bedre og mere omkostningskrævende pleje- og behandlingsmuligheder forventes at skabe pres på plejesektoren
- Øget brug af avanceret teknologi stiller krav til såvel brugere som sundhedsprofessionelle
- Øget ambulans virksomhed og kortere indlæggelser kræver tværfagligt og tværsektorielt samarbejde
- Komplekse patientforløb stiller krav til sundhedsprofessionelles faglige kompetencer
- Krav om evidensbaseret indsats nødvendiggør vedligeholdte kompetencer i forhold til informationssøgning og vurdering

- Mindre ungdomsårgange nødvendiggør at uddannelserne inden for sundhedsområdet er attraktive med tydelige karriereveje og videreuddannelsesmuligheder
- Veluddannede fagpersoner forventer mulighed for at udvikle deres kompetencer
- gennem efter- og videreuddannelse igennem hele deres arbejdsliv
- Sygeplejersker er i stigende grad ansvarlige for patientforløb og patientvejledning
- Sygeplejersker har i stigende grad ansvar for ambulante forløb i egne klinikker
- Sygeplejersker har øget ansvar i primær sundhedstjeneste
- Patientuddannelse og patientvejledning varetages i stigende grad af sygeplejersker

Borgernes krav og forventninger

Samtidig med samfundsudviklingen sker der en ændring af borgernes opfattelse af sundhedsvæsenets ydelser. Her må vi forvente at:

- Borgerne og deres pårørende forventer at blive medinddraget i egen pleje og behandling
- Borgerne forventer og har ret til at blive plejet og behandlet på baggrund af nyeste viden

Krav til sygeplejersken

I takt med samfundsudviklingen og borgernes ændrede adfærd øges kravene til sygeplejerskerne og den tilbudte og udførte sygepleje. Generelt vil det kræve:

- Kompetence til selvstændigt at planlægge, formidle og lede specialiseret pleje og omsorg
- Etisk dømmekraft
- Klinisk erfaring kvalificeret med refleksion og underbygget af teori og forskning
- Evne til at bevare overblik over komplekse situationer
- Evne til at forudse, vurdere og prioritere sygepleje
- Evne til argumentation og kritisk stillingtagen
- Evne til klinisk beslutningstagning i et tværfagligt samarbejde
- Generelle akademiske kompetencer
- Kompetence til at søge, vurdere og anvende forskningsresultater i sygepleje

Konsekvenser for grund-, efter- og videreuddannelse af fremtidens sygeplejersker

For at kunne imødekomme de krav, samfundsudviklingen og borgernes krav og forventninger medfører i forhold til sundhedsydelser til borgere skal der være sammenhæng mellem grunduddannelsen og efter- og videreuddannelse af sygeplejersker. Sygeplejersker skal efter- og videreuddannes til både at kunne varetage specifikke, specialiserede opgaver, som fx specialuddannelserne muliggør, og til at kunne vedligeholde og videreudvikle de generelle kompetencer, der er erhvervet i grunduddannelsen. Desuden skal sygeplejersker gennem efter- og videreuddannelse kvalificeres til at kunne medvirke til at udvikle sundhedsvæsenet, sådan at det til stadighed kan imødekomme befolkningens behov for en højt kvalificeret indsats.

DASYS' anbefalinger for efter- og videreuddannelse af sygeplejersker

DASYS' Uddannelsesråd arbejder for at sygeplejersker fortsat kan tilbyde sygeplejefaglige kerneydelser af høj kvalitet på baggrund af den nyeste viden og et kvalificeret fagligt skøn. Derfor er det DASYS' Uddannelsesråds anbefalinger, at:

- *Sygeplejerskens grunduddannelse er forskningsbaseret og indplaceret på universitært bachelorniveau.*
- *Alle sygeplejersker har mulighed for relevant, kompetencegivende efter- og videreuddannelse.*
- *Alle sygeplejersker har mulighed for at få tilrettelagt karriereforløb med et systematisk efter- og videreuddannelses tilbud.*
- *Videreuddannelserne skal udvikle den færdiguddannedes kompetencer til at kunne forudse, vurdere og prioritere behovet for indsats.*
- *Videreuddannelserne er tilrettelagt fleksibelt, sådan at moduler kan samles til hele uddannelsesforløb.*
- *Videreuddannelserne er en del af det formelle uddannelsessystem og foregår ved akkrediterede uddannelsesinstitutioner (Dansk Kvalifikationsramme for videregående uddannelse 2007).*
- *Videreuddannelserne er indplaceret i Bolognasystemet, sådan at de lever op til internationale krav til niveau og sammenlignelighed (Bologna 1999).*
- *Specialuddannelserne er forskningsbaserede og indplaceret i det universitære system på masterniveau.*
- *Kliniske vejledere er uddannet på masterniveau.*
- *Efteruddannelse udbydes som moduler, der kan kobles sammen til kompetencegivende uddannelse.*
- *Masteruddannelserne er fleksible, forskningsbaserede og praksisnære uddannelser, der kan tilbydes med vekselvirkning mellem praktiske og teoretiske studier.*

Kandidatuddannelser er fleksible, forskningsbaserede og teoretiske uddannelser som kan tilbydes med vekselvirkning mellem praktiske og teoretiske studier.

Referencer

Vinge, S. 2010. Fremtidens plejeopgaver i sygehusvæsenet. Notat. Dansk Sundhedsinstitut. Net dokument.
Dansk Kvalifikationsramme for videregående uddannelser. Referencegruppen om en ny dansk kvalifikationsramme for videregående uddannelser. Maj 2007.

The Bologna Declaration of 19 June 1999. Joint Declaration of the European Ministers of Education.